

Telegraful

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853

APARE SAPTAMANAL

Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român

Sibiu

Str. Șaguna 8

Andrei Șaguna

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe

se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor

un șir peti 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Despoporarea Bănatului

Slujitorilor bisericii ortodoxe române din Bănat li se impune, în primul rând, datoria de a studia în amănunte cauzele despoporării Bănatului și a afla mijloacele potrivite pentru curmarea acestui rău.

Interesantele studii pe care le pune la cale în privința aceasta institutul social din Timișoara, ne desvăluie încetul cu încetul întreg complexul de influențe, de natură economică și de natură sufletească, pe urma cărora Bănatul a ajuns în situația tristă de azi.

Trebue să recunoaștem, că dacă factorul economic nu explică tot, totuși el lămurește, în mare parte, descreșterea populației românești în Bănat.

O simplă cercetare a hărții economice a Bănatului înainte și după război ne spune multe: Nicăiri nu avea aristocrația ungurească mai întinse și mai mănoase proprietăți ca în Bănat, — și firește că posedând bogățiile, dispunea și de forța politică, socială și culturală, prin care întocmea lucrurile de aici după rețetele șovine primite dela Budapesta.

Biserica și școala românească, cu preoții și învățătorii ei, care formau cetățile de rezistență românească, erau ținute în aspră evidență. La baza oricărei acțiuni românești, de orice natură, se bănuia intenția de a lucra împotriva patriei maghiare.

La persecuția aristocrației șovine se adauga și pacostea numeroaselor neamuri străine, care secundau pe cei de sus în toate planurile lor dușmănoase elementului românesc bănațean.

Situația economică în Bănat înainte de război era cam următoarea: În fruntea proprietarilor de pământ stăteau aristocrații, după ei veneau «naționalitățile» străine de noi, ear în urmă de tot veneam noi, românii.

După război, prin legea agrară, pământul românesc de aici a ajuns earăși, în considerabilă parte, în mâni străine, fortificând economicăște păturile de jos ale neromânilor.

Bănațenii noștri și înainte, și după război, deși în general mai slabi economicăște decât străinii, în fața ispitelor au căutat să-și trăiască viața pe picior egal cu străinii, cari aveau de unde să trăiască bine și chiar luxos. Pentru a putea imita pe cei bogați, bănațenii, pe măsura ce au cunoscut bunătățile civilizației, au început să-și — sacrifice copiii. Civilizația, lucru prea frumos, cere bani; țărânul bănațean, civilizat deabinele, a judecat, că pentru copii nu mai sânt gologani de cheltuit: Iată un adevăr foarte trist! Oamenii spun, adese și pe dreptate, că oricât ar fi de apăsătoare forța economică a străinilor și oricât ar fi cu două tășuri civilizația, un neam de oameni nu este permis să se clatine dela datoria de a trăi natural și conform cu marile tradiții ale neamului lor. Practica însă deocamdată

e alta. Rugina mănâncă și ferul, — obiceiurile rele, adoptate de ori unde, secătuesc vlaga unui popor pe nesimțite.

De aceea, biserica ortodoxă română din Bănat până la ultimul ei om se ridică și cere un regim deosebit pentru o parte de pământ românesc îmbolnăvită la suflet de acțiunea distrugătoare a celor de alt neam.

Biserica ortodoxă română din Bănat cere pentru acest ținut, cu pământ așa de prețios și cu români înzestrați cu atâtea frumoase însușiri, o politică culturală deosebită.

Interesele superioare ale neamului cer și azi imperios ca în fața multelor orașe tixite de străini, să transplantăm cortegiul de școale și de alte așezăminte publice, în marile sate românești, care prin o muncă asiduă de 20—30 de ani să se transforme în curate orașe românești, de unde va iradia o cultură și o putere de viață veritabil românească. Preoții și învățătorii, oricât ar fi de distinși, nu pot realiza singuri deparazitarea sufletească a poporului bănațean căzut, fără să-și dea bine seamă, la dispoziția celor străini de dânsul. Cu o trâmbiță două n'am făcut mare lucru; pentru învierea neamului românesc din Bănat trebue să răsune sute și mii de glasuri.

Prin satele noastre bănațene așa de frumoase, dar atinse la suflet de bruma dușmanilor, a trecut înainte cu vreo 60—70 de ani marele mitropolit Șaguna cu delejanțul către Carloviț; — de atunci grosul poporului bănațean n'a mai zărit nici un mitropolit. Pe la școale întreb totdeauna pe elevi și eleve: «Știți voi cum îl cheamă pe I. P. Sfințitul nostru Mitropolit?» Mi se răspunde: «Noi nu l-am văzut nici odată»...

Ce bucuroși am fi cu toții, noi, bănațenii, dacă de sărbătoarea simbolică a Pogorării Duhului Sfânt, iubitul nostru Părinte Mitropolit ar veni în mijlocul sătenilor bănațeni, ca să sune trîmbița învierii duhului strămoșesc, — duh în toată ființa lui religios.*

Ce îmbărbătare ar însemna această venire pentru preoții, învățătorii și sătenii bănațeni! Ce inițiative puternice, pentru trezirea vieții religioase, s'ar putea lua cu această ocazie!

Sămburele depopulării Bănatului zace, pe lângă maștere împrejurări externe, în sufletul bănațean care cere deosebite eforturi ca să fie trezit și pus pe calea cea bună.

Drapelul reînvierii vieții românești, înmănat țărânului bănațean de însuși Mitropolitul său, ar reaprinde flacăra tradiției românești, în care au suflat cu gură de gheață străinii și dușmanii neamului.

Prot. Dr. Ștefan Cioroianu

* I. P. St. nostru Mitropolit Nicolae a fost în repetate rânduri în Bănat: în toamna trecută a fost la inaugurarea bustului Episcopului Popazu, la adunarea generală a FOR-ului și la Asociației clerului ardelen, în Caransebeș. N. Red.

Biruința vredniciei

— Cu prilejul alegerii rectorului N. COLAN ca episcop al Clujului —
de HORIA TECULESCU

Sânt aproape 30 de ani de atunci... În clasa a II-a a liceului «Andrei Șaguna» din Brașov apare un nou coleg, speriat o clipă de svăpăierile neastâmpărului nostru, al celor mai vechi și, deci, mai îndrăzneți. Tinerețea, stăpânită de sinceritate, ne-a îmbiat repede la împrietinire. Privirile noastre s'au întâlnit abia de câteva ori și sufletul ni s'a deschis.

Faptul că învățase întâia clasă la un liceu unguresc și răspundea fluent la limba maghiară, ne-a trezit admirația. Apoi, am fost nevoiți să observăm că băiatul ăsta cumpănit ne dă de gândit și la celelalte studii. Se părea un adversar periculos, dar ni-a devenit un bun prieten, căci nimic din trufia celui care știe mai mult nu-l stăpâna. Dimpotrivă, săritor la necazuri și surprinzător de cald în privire, el își asigură în grabă prietenia tuturor colegilor. Și, dacă L. Blaga, neputându-și stăpâni ironia la adresa neputinței pretențioase, era temut și respectat, N. Colan era iubit de toți.

Fără să-și dea seama, el se făcea, încă de-atunci, tuturor toate, lăsând să se întrevadă misiunea lui de azi.

Așa l-am observat 7 ani de zile. Nu numai ca elev harnic, răspunzând limpede la orice lecție banală, ci ca tânăr care știa să dăruiască, la societatea literară, ceva din prisosința sufletului. Nu mai știu titlul unei nuvele care provocase o aprinsă discuție, dar o adiere de parfum de violele păstrez în amintire și astăzi.

Toamna anului 1914 ne-a întâlnit din nou, la Sibiu. Naș putea spune că toți aveam pasiunea răsfoirii Bibliei lui Șaguna. Dar amicul Colan era un zelos cetitor al scrisului «cu potcoave» și poate numai plăcerea lecturii cronicarilor a fost la aceeași înălțime, dovadă pseudonimul lui, «Iveculce», cu care începuse să iscălească cronicile din «Revista Teologică», de sub conducerea celui mai apreciat și

mai iubit profesor, N. Bălan. Societatea literară «Andrei Șaguna» trezia închinarea adâncă a celor cu vocație pentru cuvântul lui Hristos, iar N. Colan era și aci mereu prezent.

Furtuna marelui război l-a purtat prin Basarabia, contribuind și acolo la răspândirea luminii, prin colaborarea la «România Nouă». Pentru completarea cunoștințelor i-au slujit anii de temeinică pregătire la universitatea din București și spre încoronare studiile speciale de teologie făcute în Germania.

Acum, tânărul teolog, profesor și rector al Academiei din Sibiu, observat de ochiul așer al arhierelui înțelept Nicolae, își pune plugul în brazdă și ară adânc...

După aproape 20 de ani de muncă, iată biruința vredniciei: cărturarul transfigurat de înalta misiune a evangheliei lui Hristos e ales episcop al Clujului. Și iată cum își înțelege el misiunea: «Se spune că preotul trebue să fie îngerul satului. Atunci vlădica trebue să fie arhanghelul unui colț de țară, vestitorul evangheliei lui Hristos și al mântuirii nației românești cu cuvântul, cu fapta și cu pilda vieții sale».

Calitățile noului arhieriu fiind cunoscut, iar idealul lui așa de limpede precizat, spre episcopia ortodoxă din Cluj putem privi cu liniște și cu încredere. Arhanghelul păzitor e de-acum acolo și el crede în «destinul de mărire a neamului, sub domnia Regelui Carol II-lea», și acestui crez își va închina viața.

Acum începe zidirea cea mare la Cluj, în orașul universității, care trebue, alături de biserică, să afirme și justifice prin fapte de cultură drepturile noastre de stăpânire asupra acestui pământ, căci nu-i de-ajuns să se îndrepteze turnurile mândrei catedrale spre cer, și e de mai mare preț înălțarea sufletelor spre Dumnezeu... iar vrednicia cinstită va birui din nou.

Ortodoxia se organizează în Germania

Cine a spus că un necaz nu vine niciodată singur, n'a avut deplină dreptate. Ca să fie complet, îi mai trebuia curajul să adauge că și veștile cele bune se îmbulzesc toate deodată. Adecă întocmai după istorioara biblică, cu cei șapte ani slabi și cei șapte ani grași. Experiența o fac eu acum; dar nu acum pentru prima dată.

În zilele în cari Radio România vestește până dincolo de fruntariile scumpei noastre țări că la Oradea și Cluj înțelepciunea românească a rânduit doi stegari ai legii strămoșești despre ale căror vrednicii norodul ardelenesc poate povesti multe, gazele nemțești aduceau la loc de frunte o veste de mare senzație pentru străini, iar pentru noi ortodocșii de pretutindenea, o solie de-o neînchipuită bucurie: guvernul Reichului, ale cărui

sentimente creștinești au fost speculate în ultimul timp de atâția amatori de senzațional, dăruiește ortodoxiei răsăritene, poposite pe aceste meleaguri străine și ospitaliere, scaun de cinste alături de celelalte două mari biserici confesionale de pe pământul german.

Faptul e mult prea însemnat ca să-l maltratăm înghesuindu-l în câteva rânduri de știre zorită. El merită cel puțin atențiunea de care-i facem parte aici.

Am în mână ediția de dimineață a cotidianului local Breslauer Neueste Nachrichten, din 29 April. O telegramă din Berlin, datată cu ziua de azi, sună astfel:

«Pe baza Constituției alcătuite de Sinodul episcopesc din Sremski-Karlowzi în zilele de 15—28 Octom-

vrie anul trecut, pe seama Diecezei ortodoxe din Germania, ministerul de stat al Prusiei, a acordat Diecezei ortodoxe rusești a episcopului ortodox de Berlin și Germania toate drepturile de cari se poate împărtăși o instituție publică în fața legilor germane. Prin acest act, obține și Biserica ortodoxă din Germania calitatea de instituție recunoscută și proteguită de stat, în cadrele căreia credincioșii ei vor putea viețui în strânsă comunitate cu frații lor de credință din alte țări, — în deosebi din țările balcanice, — cari locuiesc în Germania. Totodată, Sinodul episcopesc ortodox rusesc din Sremski-Karlowzi, în înțelegere cu ministrul de culte al Reichului și Prusiei, a confirmat pe episcopul Tihon ca episcop ortodox al Berlinului și întregii Germanii».

Așa glăsuiește știrea cu care ne-a dăruit ziua de azi.

Înainte cu aproximativ o lună de zile, primeam vestea că Sinodul episcopesc ortodox rusesc din Diaspora a hotărât definitiv orânduirea administrativă a bisericii sale, prin crearea celor două mitropolii: una pentru țările apusene, iar cealaltă pentru țările de peste ocean. Chemarea la viață a episcopiei pentru Germania e un pas câștigat în opera de încheiere a frontului ortodox din împrăștiere.

Ne-am bucurat, firește, când am citit că s'a sălășluit buna înțelegere în mijlocul năpăstuiților noștri frați fugiți din Rusia și maicuseamă ne bucurăm acum când vedem ivindu-se roadele acestei bune înțelegeri. Căci ele sânt cel mai bun răspuns pe care adâncă pietate a sufletului pravoslavnic rusesc îl poate da ororilor ce se săvârșesc astăzi în patria lor de ieri.

Nu pot rezista ispitei de a-mi descoperi o părere care poate fi numai a mea. Actuala ordine de stat din Germania, cum bine se știe, a fost totdeauna — și va fi cât va dura regimul politic de astăzi — pe picior de război cu bolșevismul anarhic și ateu. Să nu mergem mai departe decât la ecoul pe care isprăvile sângeroase ale comuniștilor din Spania îl au în opinia publică de aici: zărele, fără nici o deosebire, se întrec în a înfieră energic acele sălbătice deslănțuri ale barbarismului hrănit de flămura roșie și de mistria masonă. De sfintele sărbători cari au trecut, tot presa germană a fost aceea care a cules și răspândit cele mai copioase reportagii privitor la modul impresionant în care au fost prăznuite sfintele Paști la Moscova. Chipul în care

guvernul Reichului a îmbrățișat și soluționat problema episcopiei ortodoxe a Germaniei, e deadreptul un *anti-bolșevism de faptă*. Prin gestul dela 29 April el instituește biserica ortodoxă de aici nu ca a treia confesiune în stat, ci ca una din cele trei confesiuni de stat. Biserica ortodoxă din Germania e așadar nu în situația de cult tolerat, ci întocmai cu celelalte culte conlocuitoare.

Hotărât cum s'a arătat totdeauna în toate actele sale — în paranteză fie spus: spre spaima întregii Europe — guvernul Germaniei de azi nu s'a mărginit numai la recunoașterea formală a noiei biserici, ci a dat semne mișcătoare ale simpatiei cu care cinstește legea noastră răsăriteană. Iată-le:

Aceeași telegramă, într-o redacțiune mai largă, ne informează că P. S. episcop Tihon, care păstorește la Berlin din anul 1924, se bucură de deplina încredere a guvernului Reichului.

Tot acolo se vestește că ministrul de culte al Reichului și Prusiei a dăruit în Berlin-Wilmersdorf un loc de zidire, pe care se va înălța o mândră catedrală ortodoxă, sortită să înlocuiască lăcașul necorespunzător în care se săvârșeau până acum sfintele slujbe.

Dar cum construcția unei catedrale cere sume însemnate, ministrul respectiv a îngrijit și de acestea. Căci iată ce mai spune telegrama numită, de încheiere:

«Pe locul de zidire din Berlin, va fi construit un demn lăcaș dumnezeesc din contribuția **credincioșilor ortodocși, a guvernului Reichului și Prusiei și a Frontului muncii**».

Această ultimă hotărâre nu mai are nevoie de nici un comentariu. Darul guvernului german, va recunoaște oricine, e deadreptul mișcător. Mai ales că se știe bine cu câte greutate de ordin economic se luptă actuala Germanie.

E aproape de prisos să mai spun, că odată ce guvernul german și-a dat cuvântul, e bun dat: catedrala ortodoxă din Berlin se va înălța ca o minune.

Cunoaștem până acum centre de puternică viață ortodoxă în țările apusene, la Paris și Londra. Amândouă răsărite din jertfelnicia acelorași refugiați ruși cari acum își strâng rândurile în Germania.

Nucleul ortodox care se încheagă astăzi aici, pornește la propovăduire

sub cele mai promițătoare auspicii. În curând vom culege veștile îmbucurătoare ale roadelor sale. Lucru de care nu mă îndoiesc o clipă.

Și dacă așa stau lucrurile, aceasta se datorește — repet — bunei înțelegeri care s'a sălășluit de curând și definitiv între pribegii noștri frați de credință și guvernului german de astăzi, care deși dăduse, în primii doi ani ai domniei lui, îngrijitoare semne de șovăială privitor la problema religioasă în statul național socialist, are marele merit în fața istoriei de a fi împedat în ceasul al doisprezecelea odiosul atentat al teroarei moscovite ce voia să alunge pe Dumnezeu dintre hotarele Germaniei, cum a făcut în Rusia, cum face azi în Mexico și Spania.

Faptul, că ortodoxia se organizează în Germania, constituie o bucurie. Iar gestul guvernului Reichului e o mare lecție a vremii ce-o trăim.

Breslau, 29 April 1936.

GRIGORIE T. MARCU

Ministru sărbătorit

Din inițiativa Asociației clerului s'a dat, la București, în 29 April 1936, o masă în cinstea domnului Dr. C. Angelescu, ministrul instrucțiunii și interimar la culte, care în consiliul de miniștri a susținut călduros intervenția Sf. Sinod în chestiunea salariilor preoțești.

La această sărbătorire au participat, pe lângă dl ministru Dr. C. Angelescu, PP. SS. LL. Episcopii Andrei al Aradului, Nifon al Hușilor, Tit al Hotinului, Dionisie al Cetății Albe, noii aleși episcopi Nicolae Colan al Clujului și Dr. Nicolae Popoviciu al Orăzii, și alte distinse persoane.

Cel dintâi a vorbit P. S. Episcop Andrei al Aradului, care în numele Sf. Sinod mulțumește dlui ministru pentru gestul făcut întru ajutorarea preoției noastre ortodoxe, sprijinind cu toată tăria justele ei cereri.

În numele clerului din Ardeal a cuvântat părintele consilier episcopesc Dr. Sebastian Stanca dela Cluj.

Au mai vorbit: părintele decan al facultății teologice I. Mihăilescu, părintele prof. Șesan dela Cernăuți ș. a., exprimând calde omagii dlui ministru, apărătorului energic al revendicărilor preoțești.

Tuturor le mulțumește sărbătoritul ministru, dnul Dr. C. Angelescu, pentru călduroasele cuvinte cu care este întâm-

pinat. Eu am — declară dl ministru — o concepție despre biserică, nu ca alții: Biserica are un rol înalt și sfânt; nu trebuie să diminuăm biserica; datorită statului este să asigure situația materială a preoției în așa fel, ca s'o pună la adăpostul tuturor nevoilor, și atunci să cerem preoților să-și îndeplinească misiunea în mod desinteresat. Să formăm oameni adevărați creștini: acesta este rolul Dv., și de aceea nu trebuie să fiți puși în inferioritate. Dacă veți fi solidari, — a terminat dl ministru, — am convingerea, că nici un guvern nu va putea să vă respingă cererile.

Zece Mai, ziua în care comemorăm marea înfrângere în istoria neamului, — urcarea pe tron a marelui domnitor Carol I, proclamarea independenței naționale, și încoronarea primului rege al României, — se prăznuiește și de astăzi dată în cadre impunătoare, care însă nu ne vor putea împiedeca să ne întoarcem luarea aminte asupra datorităților mari ce avem de îndeplinit față de țară, neam și lege, astăzi mai vădit, când orizontul politic al continentului nostru pare tot mai amenințător.

Inconjurați de mulți dușmani, răii și neastâmpărați, razimul nostru este și de astăzi dat: ocrotirea celui Atotputernic, puterea de viață a poporului românesc, și înalta grijă pe care iubitul Suveran, M. Sa Regele Carol II, o poartă scumpei noastre țări și vitezei sale armate.

Răzimați pe astfel de temelii, vom țese mai departe firele ursitei noastre istorice ca români ortodocși, purtători de lumină și păzitori de bună rânduială în orientul european.

Nr. 2787—1936

Comunicare

Se aduce la cunoștință că părintele Nicolae Dura dela parohia Deal, în baza § 5 din regulamentul fondului de ajutoare preoțesc, a ridicat dela Cassa arhiepiscopozană din Sibiu, în numerar fără nici o reținere, ajutorul de înmormântare de Lei 15.000, (Lei cincisprezece mii) după soția sa Maria, decedată la 4 Februar 1936.

Sibiu, din ședința secției economice a Consiliului arhiepiscopesc dela 21 April 1936.

Consiliul arhiepiscopesc

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

„Credința știe că toate încercările omului de a fugi de realitatea sa sunt zadarnice, căci el rămâne în toate aceste încercări mistice ceea ce el este: un om creat”. „Credința mai știe că tot ceea ce a făcut și face omul, hotărârile lui, îl constituiesc în această existență, că această existență e în temporal (Zeitlichkeit) și că a încerca să fugi din fața timpului înseamnă să fugi din fața propriei tale realități: așa dar să fugi din fața lui Dumnezeu, pe care nu-L poți întâlni decât în această realitate temporală”.²¹ Credința vorbește despre un om întreg, care se află în lume și în timp trăind într-o comunitate de care-l leagă legătura răspunderii și a chemării în fața lui Dumnezeu.²²

Din acestea se poate vedea nespuse de lămurit influența filosofiei existențiale asupra teologiei lui Bultmann. Ca și pentru Heidegger, tot asemenea și pentru Bultmann adevărat există numai omul care-și ia asupra tragicul hotărârii în fața seriozității vieții și a clipei în care omul își câștigă sau pierde existența lui.²³

Am putea să spunem că atât teologia lui Barth, cât și aceea a lui Bultmann, nu reprezintă din punct de vedere filosofic nici un progres față de teologia lui Kier-

²¹ Bultmann, *ibid.*, p. 12.

²² *Ibid.*, p. 18.

²³ Vezi Traub, Heidegger und die Theologie, *Zeitsch. für syst. Theologie*, IX, p. 4.

* FOIȘOARA *

Filosofia existențială și influența acesteia asupra protestantismului contemporan

(4) de Dr. N. Balcă

Dar aceia cari au fost mai mult influențați de filosofia existențială, sunt Bultmann și Gogarten. Și Bultmann face din existența omenească noțiunea centrală a concepției lui teologice. Pentru acesta teologia nu este altceva decât „die begriffliche Darstellung der Existenz des Menschen als einer durch Gott bestimmten”.¹² Cu aceasta teologia lui Bultmann — ca de altfel și a lui Gogarten — devine antropologie. Obiectul teologiei nu mai e conștiința religioasă în care s'ar găsi realitatea lui Dumnezeu, ci „situația concretă a omului, ceace înseamnă existența acestuia. Deaceia adevărurile teologiei n'au valabilitate absolută, ele nu pot să determine nașterea credinței. Adevărurile cuprinse în Cuvântul lui Dumnezeu pot să-l lovească pe om din istorie în situația lui

¹² Das problem der theologischen Exegese des N. T., *Zwischen den Zeiten*, 1925 p. 355.

concretă în istorie.”¹³ Ele lovesc pe om ca răspuns la o întrebare premergătoare; ca justificarea păcătoșului prin Dumnezeu (sola fide). Cuvântul lui Dumnezeu ne descoperă că, după ființa ei, existența noastră e o existență păcătoasă: Simul peccator et justus.¹⁴ „Adevărata credință se naște din problematicul existenței, și de aceea această credință nu poate fi învățată, ci trăită în fiecare zi mereu din nou”.¹⁵ „Credința în Dumnezeu nu este un adevăr general valabil, asupra căruia eu să pot dispune sau să-l pot aplica, ci ea este tot aceea ce este, ceva care mereu se naște”.¹⁶

Năzuința spre antropologie a făcut ca Bultmann să pună și problema: credință și filosofie. Credința și filosofia se deosebesc fundamental una de alta. Concepția filosofică este întotdeauna „o teorie despre lume și viață, despre unitatea lumii, despre originea și scopul și valoarea acesteia. O

¹³ Bultmann, „Theologische Blätter”, 1928; *Zwischen den Zeiten* 1925, p. 357.

¹⁴ *Idem*, *Zwischen den Zeiten*, 1926, p. 42.

¹⁵ Bultmann, *Krisis des Glaubens*, 1931, pag. 10.

¹⁶ *Ibid.*, p. 10. Atât Barth, Gogarten cât și Bultmann negă posibilitatea revelației generale. Excepție face numai Brunner. Vezi polemica dintre Barth și Brunner în jurul acestei probleme Emil Brunner, *Natur und Gnade, Zum Gespräch mit K. Barth*, Tübingen 1934 și K. Barth, *Mein Antwort an Emil Brunner*, *Theologische Existenz heute* N. 14, Keiser, München 1934.

asemenea concepție teistă creștină ar face din Dumnezeu un principiu al înțelegerii lumii, sau o idee”.¹⁷ Pentru credință însă, Dumnezeu rămâne „o putere neînțeleasă și misterioasă, care mărginește viața mea concretă”.¹⁸ Cu ajutorul speculației filosofice omul caută „să fugă de realitatea existenței lui”, care nu e reală decât în mărginire — Heidegger și Jaspers susțin același lucru — în problematic și în hotărâre. „Năzuința după o concepție despre lume și viață e înțeleasă ca fuga omului din fața misterului și a problematicului pe care-l naște hotărârea în fața clipei, ca o fugă a omului din fața lui însuși și ca o năzuință de a se asigura cu ajutorul gândirii în fața acestui problematic. Dar ființa existenței omenești e caracterizată de o nesiguranță absolută”.¹⁹ Concepția filosofică tinde să depărteze pe om de tragicul și sarcina pe care o naște hotărârea. În clipa când izbucnește nesiguranța în conștiința omului — de exemplu într'un conflict moral — atunci acesta se refugiază într-o teorie etică. „Deaceia teoriile filosofice se găsesc în contradicție cu credința în Dumnezeu”.²⁰

Sub influența filosofiei lui Heidegger, Bultmann combate orice fel de mistică.

¹⁷ Bultmann, *Krisis des Glaubens*, p. 10.

¹⁸ *Ibid.*

¹⁹ *Ibid.*

²⁰ *Ibid.*, p. 11.

Biserica și lumea*

(Sfârșit)

Voința noastră a creștinilor este imposibil să nu fie îndreptată spre *uniunea bisericilor*, ridicându-ne peste fragmentarea lumii creștine. Dar, înseamnă aceasta, că trebuie să părăsim confesiunea noastră, și să trecem într-o stare de „interconfesionalism”? Astfel de situație va fi o simplă abstracțiune fără viață, ca și internaționalismul. Cuvântul „inter” nu are nici-o semnificație, nu determină o sferă a „ființei”. Starea de spirit interconfesională este lipsită de orice energie creatoare. Și atunci, nu înseamnă decât ca fiecare să rămână în tipul confesional, al său, să-l adâncească și să-l lărgească, în loc ca să se îndrepte spre „universalism” și „supra confesionalism”. Altfel spus, nu te poți mișca decât în „adâncime” și în „înălțime”, nu periferic. Aceasta o spunem, deoarece problema unității lumii creștine, trebuie să se pună din lăuntru, nu din afară, în mod superficial.

Bisericile nu se vor uni niciodată prin tratate semnate din partea guvernelor lor, prin convențiuni și concordate. Pentru ca să se facă unirea adevărată a bisericilor, poate că nici n'ar trebui pusă ca scop ce trebuie urmărit. Punctul de vedere al lui Soloviev actualmente e învechit, și în cele din urmă el n'a trăit niciodată experiența spirituală a catolicismului. Incercările de unire a bisericilor nu au făcut altceva, decât au înveninat neînțelegerile și antagonismele dintre biserici. Numai Duhul Sfânt poate uni bisericile, și acest eveniment inaccesibil eforturilor omenești nu poate fi decât rezultatul grației divine. Guvernele sânt cele mai puțin capabile de a uni creștinătatea, deoarece ele mai totdeauna au fost izvorul desbinărilor.

Dar ni se deschide alt drum spre unire: drumul unirii interioare și spirituale a creștinilor de toate confesiuni, al unei atitudini înflăcărate de dragostea ce înlesnește cunoașterea dintre unii și alții, precum și trăirea în sfera spirituală a celorlalte confesiuni. La reunirea lumii creștine duce numai drumul interior al unirii spirituale, și nu al organizației și dogmei; trebuie, înainte de toate, să se forțeze schimbarea raporturilor reciproce dintre ortodocși, catolici și protestanți, ci nu ale bisericilor lor.

În felul acesta va lua naștere o nouă formă de creștinism universal. Dincolo de diferitele confesiuni creștine se afirmă unica „biserică ecume-

nică” și ai conștiința ei cu toate că ai rămas credincios confesiunii tale. Marginile bisericii ecumenice nu coincid cu marginile bisericii văzute în istorie. Duhul bisericii este unul, și în El rămân nu numai cei ce aparțin diferitelor confesiuni, și chiar aceia care sânt în afară de biserică văzuți. Există o familie mare spirituală compusă de creștinii bisericilor Orientului și Occidentului, la care se alătură și toți aceia ce au voința lor îndreptată spre Dumnezeu și aspiră spre o înălțare spirituală. Doresc să mă unesc cu spiritul Janei d'Arc, însuși, nu cu episcopul Cauchon care a ars-o; vreau să mă unesc cu Sf. Francisc d'Asisi, dar nu cu ecleziarhii care l-au persecutat. Mă unesc cu Iacob Böhme, marele mistic ce avea simplitatea inimii de copil, însă nu mă pot uni cu clerul lutheran care l-a condamnat. Și așa peste tot. În lucrare de unire a bisericilor creștine, adâncirea mistică a creștinismului are rol preponderant, prin care pozitivismul și materialismul va fi depășit.

VI

Viața religioasă a lumii are două izvoare: masa religioasă a poporului, și marii inovatori religioși — profetii. Acestea sânt cele două mijloace prin care se transmite lumii acesteia forța și energia divină. Lucrul acesta ni-l dovedește întreaga istorie religioasă.

Viața religioasă începe în stadiul social, are o natură socială, înfloarește în naționalitate, se grefează pe viața raselor, a popoarelor, pe viața lumii naturale. Iosă în destinul istoric al vieții religioase survine o epocă subiectivă, în momentul când apare personalitatea religioasă, care se desprinde din conștiința socială, și se opune acestei conștiințe. Atunci pentru prima dată se manifestă „religia spiritului”, spre deosebire de religia naturală.

Marii înțelepți religioși și profetii au fost promotorii religiei spiritului. Religia spiritului a luat naștere prin individualitățile religioase profetice, și nu prin masa poporului. Poporul a fost inclinat, totdeauna, să mențină religia într-o stare obiectivă și naturalistă. Geniul profetic schimbă viața religioasă de pe baza ei naturală și colectivă, rupe orice legătură cu aceasta și alătură religia statului; în el se manifestă un individualism și universalism religios, legate în mod indisolubil. Una dintre aceste mari individualități profetice, unul dintre primii înțelepți religioși a fost Zoroastru. În religia lui

spiritul a început să stăpânească natura. Dar, cele mai mari individualități profetice au fost — fără îndoială — vizionarii din „Vechea Alianță”, cari au marcat un nou stadiu în revelația biblică.

Profetul se deosebește de sacrificator — de preot — prin faptul că el este întotdeauna solitar. El trece — în mod necesar — printr-o dureroasă ruptură cu religia masei. Profetul, după tipul său spiritual, se afirmă ca purtător al principiului subiectiv în viața religioasă, pe când masa, colectivitatea religioasă, se arată ca deținătoare a principiului obiectiv. Numai târziu „principiile spirituale” exprimate prin individualitatea profetică, câștigă valoarea lor obiectivă, și viața religioasă intră într-un stadiu obiectiv. În timp ce viața religioasă răsare în profetism, apune în preoție. Individualitatea profetică e orientată prin însăși natura ei, nu spre trecut sau prezent, ci spre viitor. Vizionarul, totdeauna, este nemulțumit de prezent, arată răul din lumea înconjurătoare, și așteaptă în viitor triumful principiilor spirituale superioare, ce se descoperă în el, în viziunea profetică.

În spiritul profetic se află totdeauna oare care milenarism, o nădejde în venirea împărăției lui Dumnezeu în lume. Profetul așteaptă ziua judecății și triumful dreptății. Elementul, substanța profetică este substanța eternă din viața spirituală a lumii; e izvorul mișcării creatoare, ce nu admite nici osificarea, nici amorțirea vieții religioase. Profetul respiră într-o atmosferă de libertate, sparge gheața ce a împietrit lumea, visează continua o lume spirituală ce trebuie să pătrundă lumea aceasta de jos, pe care o înconjură o atmosferă înăbușitoare. Profetul întrezărește soarta omului și a lumii, cuprinde evenimentele lumii empirice prin contemplarea lumii spirituale. *Gnoza profetică este totdeauna o filosofie a istoriei, dar numai într'atât cât ea rămâne profetism liber.*

Profetul — contrar Sfântului — e adâncit în viața lumii și a poporului său, împărțind destinul lor. El însă neagă această viață a lumii, o condamnă și îi prezice sfârșitul fatal. În aceasta stă tragedia vieții profetului. El e condamnat la suferință, nefericire, și adesea omorât cu pietri. Se deosebește și de preot prin aceea că el trăiește în furtună și revoltă, disprețuiește liniștea.

Profetismul adesea e dușman preoției; el nu e religie rituală, nici sacerdotală. Profetul se deosebește de preot prin aceea că nu aparține rândului omenesc, ierarhiei omenesci; e un inspirat de Dumnezeu. Profetul nu aspiră la perfecțiune, la sfințenie și mântuire personală, cu toate că poate atinge cea mai înaltă treaptă a desăvârșirii spirituale; el poate fi un sfânt, precum poate să nu fie. El nu părăsește lumea pentru mântuirea sufletului său, dar cere desăvârșirea lumii, nu numai a individului.

În profetism se află totdeauna un spirit revoluționar, ceea ce nu există în sacerdoțiu. Profetul nu aduce „pacea” în suflete. Elementul profetic nu poate fi elementul unic și predominant al vieții religioase. Lumea n'a suportat profetismul aprins ce învolbură sufletul, și a luptat contra dominației lui exclusive. Însă fără acest „spirit” viața spirituală ar dispărea din lume. Luther a avut natură profetică, și „spiritul” său a fost mai larg decât concepția lui religioasă. În secolul al XIX-lea reappare elementul profetic la Dostoievski, Soloviev, Feodorov, J. de Maistre, Carly'e, Nietzsche, Leon Bloy, Kierkegaard... Fără categoria aceasta de oameni, întreaga mișcare spirituală ar fi stagnat.

În lumea există un profetism care nu aparține bisericii. Aici se pune una din cele mai sguuitoare probleme a conștiinței bisericii. Cum se justifică misiunea profetică? Poate este necesar, înceace privește scopul „Providenței divine” în lume, ca această misiune să nu fie recunoscută că se împli-

nește în biserică; ea este în adevăr o „funcțiune”, nu un „sacerdoțiu”. Numai din superficialitate se crede, că profetul este în conflict cu religia colectivității, cu conștiința ecumenică a bisericii, pe când în adâncul lui nu este decât un organ al lor. Faptul acesta adesea rămâne ascuns și nu se poate cunoaște cu ușurință.

Geniul este intim legat de „spiritul profetic”. Soarta lui e la fel de tragică și dureroasă ca a profetului: în el lucrează un spirit universal. Solitudinea profetică nu are nimic comun cu individualismul. Profetul e în același timp solitar și social.

Creștinismul viitor — întreaga lui posibilitate de renaștere — depinde de faptul, dacă profetismul va fi sau nu recunoscut și apreciat în creștinism. Renașterea creștină presupune nu numai spirit sacerdotal de sfințirea vieții, ci și „spirit profetic” de transfigurare reală. Mișcarea creștină are la bază nu numai colectivitatea poporului, ci deopotrivă și individualitățile profetice cu toate treptele ierarhice. Ierarhia sacerdotală e elementul indispensabil creștinismului, însă nu poate domina în mod exclusiv pe seama profetismului. Întoarcerea spre a „Doua Venire a lui Hristos” constituie elementul profetic al creștinismului, ce nu i se poate lua. Creștinismul în obiectivarea lui, în scurgerea veacurilor, s'a împietrit într-o religie ereditară, națională și colectivă, condusă în mod exclusiv prin sacerdoțiu, iar „spiritul profetic” s'a ofilit în ea, ba de multe ori a fost considerat ca eretic. În catolicism „spiritul profetic” e reprezentat exclusiv prin femei: Sfta Hildegarda, Maria de Vale, Caterina Emmerik...

În creștinism subsistă elemente naturaliste din religii naturale, și nu spirituale. Profetismul, orientat întotdeauna spre „religia spiritului”, s'a ridicat împotriva acestor elemente. Se pot întâlni oameni cari cu toate că fac parte dintr-o confesiune creștină, sânt foarte puțini creștini, din cauză că ei nu au interiorizat și spiritualizat confesiunea lor. Ei au primit credința printr-o natură exterioară. Și aceștia sânt acei oameni care pun la îndoială „spiritul profetic”, fiindcă le amenință religia lor naturalistă și tradițională, exterioară și autoritară. Chiar Apocalipsa N, Testament poate fi interpretată nu ca fapt interior, ca simbol al spiritului, ci dintr-o latură naturalistă, sau chiar materialistă. Însă în felul acesta nu se apreciază la adevărat valoarea „spiritului profetic” și creator din viziunile apocaliptice, ceea ce înseamnă o superstiție și negația „vieții” ce triumfă.

Două figuri sânt ce se ridică pe culmile vieții spirituale a omenirii: figura sfântului și figura profetului. Omul de rând nu le-a atins niciodată. Sfântul și profetul sânt indispensabili lucrării divine în lume, venirii împărăției lui Dumnezeu. Aceste două drumuri spirituale, al sfințeniei și al profetismului, fac parte din venirea definitivă a Dumnezeuului-Om, reintră integral în viața bisericii, și iau parte la desăvârșirea și împlinirea ei.

A fost un timp când, după gândul nepătruns al lui Dumnezeu, profetismul a putut lucra în afară de corpur văzute al bisericii; dar a sosit ceasul să recunoaștem acest „spirit profetic”, că îi aparținem și să lucrăm pentru adâncirea lui în viață. Soarta religioasă a lumii nu se împlinește decât prin sfășieri și lupte sbuciumate, printr-o adevărată tragedie. Acesta e momentul ce înseamnă că lumea s'a îndreptat spre „plyroma”, spre îndumnezeire, spre împărăția lui Dumnezeu.

Două principii se luptă și se înfruntă pe pământ: „împărăția lui Dumnezeu” și „împărăția lumii” acesteia, din care cauză e indispensabil a face operația de deosebire între ele. Milenarismul se poate concepe sub o formă tangibilă și materială, și atunci devine

kegaard. Acest lucru îl găsim însă la Gogarten.²⁴ Gogarten reia teza deosebirii calitative dintre Dumnezeu și om, pe care caută s'o fundamenteze mai filosofic. Ceea ce nu-l mulțumește pe Gogarten în dogmatica lui Barth, este lipsa unei antropologii. Deaceia, toatenă zuințele lui Gogarten se îndreaptă spre o antropologie teologică care să fie în opoziție cu orice antropologie idealistă; o antropologie creștină.²⁵ Și această antropologie nu poate fi concepută decât „vom Schöpfungher”. Antropologia gogarteniană vede creația și credința într-o corelație de neînlaturat. „Intrucât omul se lasă să fie privit de Dumnezeu în ochi, vechile ordini ale creației se revelează iarăși”.²⁶ Gogarten vrea ca și Grisebach — de acesta din urmă îl leagă o prietenie foarte strânsă — să cunoască realitatea concretă a omului.²⁷ Și realitatea concretă a omului, nu este decât aceea pe care o descrie istoria biblică a creației; omul creat și căzut în păcat și care a pier-

dut drumul spre Dumnezeu, spre sine însuși și spre semenii săi. În opoziție cu antropologia idealistă și aprobând pe Heidegger și Grisebach, Gogarten înțelege realitatea omului ca a fi așezată de Dumnezeu în lume, a fi creată de Dumnezeu. Omul este o creatură a lui Dumnezeu „El trebuie să se înțeleagă pe sine ca o existență așezată în lume de un creator, ca o creatură mărginită de o altă putere, pe care el o numește Vespnicie”. Gogarten face problematică nu numai cultura și spiritualitatea omului apusean, ci umanitatea însăși. Și tocmai das In-Frage-gestellt-sein das Unter-dem-Gericht-Gottes-Bis-an-das-Ende-des-Lebens-stehen e realitatea o mului.²⁸

²⁸ Dr N. Balcă, op. cit. p. 52.

Cereți, dela Librăria Arhiepiscopiei Sibiu, cartea acum apărută:

ISTORIA BISERICII și a vieții religioase a românilor din Transilvania, — lucrare datorită distinsului scriitor și istoric Ștefan Metes.

Intellectualii noștri, preoți și mirenii, precum și bibliotecile populare, au prilej de-a procura această prețioasă carte ce li se recomandă cu toată căldura.

²⁴ Cel mai filosof dintre teologii dialecticieni, este E. Brunner.

²⁵ Gogarten este cel mai mare dușman al idealismului german. Vezi Dr. N. Balcă, Die Bedeutung Gogartens und seines Kreises für die Pädagogik der Gegenwart, Weimar 1934 kap. Die Auseinandersetzung Gogartens mit dem deutschen Idealismus. Vezi și Gogarten, Illusionen, Jena 1926.

²⁶ Gogarten, Religiöse Entscheidung p. 34.
²⁷ Gogarten, ibid, p. 43.

o utopie pământească, o minciună. Așa s'a înțeles zidirea Turnului Babel.

Și în realitate este „împărăția lui Anticrist”, pseudo-milenarismul pe care îl întâlnim în comunism. În nădejdea milenaristă se află însă o așteptare reală a „Noului Ierusalim”, o realizare pozitivă a procesului universal relativ la venirea împărăției lui Dumnezeu.

Profeții creștini nu sânt optimiști, nu îndreptățesc teoria progresului, ei condamnă răul ce va veni în lume. Nu sânt însă nici pesimiști, și ei se ridică deasupra optimismului și pesimismului omenesc, prin faptul că sânt îndreptați și privesc spre „Venirea lui Hristos” în toată puterea și gloria lui.

În românește de:

Pr. C. Zoican

Pe marginea unei justificări

Prea cucernicii protopopi I. Crăciun și V. Oana ne trimit o adresă prin care încearcă să justifice hotărârea — suspendată în urmă — a Comitetului Asociației generale a clerului de-a se retrage toți preoții membri ai corporațiilor bisericești, din acele corporații, precum și aderarea PP. CC. LL. la această hotărâre, pe care ziarul nostru a declarat-o illogică.

PP. CC. LL. justifică acea hotărâre ca pe-o măsură extremă pentru satisfacerea justelor revendicări ale preoților, după ce toate celelalte măsuri au fost încercate fără rezultat și după ce chiar și „hotărârile adunărilor eparhiale și ale Congresului național bisericesc n'au fost traduse în fapt de către mirenii ai acestor corporații, cari ajungând membri ai guvernelor țării românești, au avut posibilitatea să vină în ajutorul vieții bisericii și al slujitorilor ei”. Hotărârea aceea n'a avut „scopuri nemăsurabile” ci „a ținut să trezească la realitate pe toți conducătorii vieții noastre publice”.

Mărturisim că nu constatăm în această adresă nici un argument care să dovedească logica acelei hotărâri. Desigur, lupta preoților pentru drepturile ei atât de crud și de îndelungat nesocotite, e justă și necesară. Ziarul nostru a sprijinit cu toată puterea această luptă. Iar ca mijloc în această luptă preoțimea e în drept să folosească orice mijloc care nu aduce vre-un prejudiciu bisericii. Poate să iasă din partidele politice cari dau guverne ce nesocotesc drepturile ei, poate să lupte pentru a nu mai ajunge membri ai corporațiilor bisericești acei oameni politici cari nu-și țin promisiunile luate în fața acelor corporații. Dar nu putem să înțelegem de ce sunt vinovate corporațiile bisericești înseși dacă motiunile lor nu sunt ascultate sau dacă unii din membrii lor, ajungând miniștri uita de promisiunile luate în fața lor?

De ce să lovești în organele bisericii, într-o luptă al cărei obiectiv e în altă parte? Se vor sinchisi oamenii politici, membrii trecători ai acelor corporații, de pericolul desființării lor? Poate că unii da, dar cu siguranță că unii se vor bucura, căci o Biserică fără corporații cari să intervină pentru drepturile ei e și mai mult la discreția celorlalte nu prea îi doare de ea.

Hotărârea în chestiune a fost hotărâre și illogică, și periculoasă prin precedentul ce l-a creat: corporațiile bisericești se vor vedea la orice ocazie de nesatisfacere a revendicărilor preoțești din partea statului, amenințate în existența lor

de înșaiși preoțimea care ar trebui să le apere.

În nici un caz însă, autoritatea bisericească nu va putea rămâne indiferentă, când preoții înșiși vor milita, dincolo de marginile competenței lor, împotriva normalei funcționări a corporațiilor sfintei noastre biserici. De câteori ar încerca cineva din clerul nostru să se facă vinovat de asemenea încercări, se va lovi de corectivul care va trebui neapărat aplicat pentru a păstra disciplina bisericească, cu deosebire când e vorba de — preoți. Răspunsul l-a dat I. P. Sf. Patriarh delegației ce i s'a prezentat.

De altfel, buna credință a celor doi P. C. protopopi ai noștri nu o tragem la îndoială.

APEL

În 12 Februarie 1937 se împlinesc 100 de ani dela nașterea lui Partenie Cosma, fost director executiv al „Albinei”.

Conducătorii actuali ai institutului „Albina”, întru cinstirea memoriei lui Partenie Cosma, pe lângă alte dispozițiuni menite să pregătească după cuviință aniversarea dela 12 Februarie 1937, au luat și hotărârea să încredințeze două persoane cu facerea biografiei vrednicului îndrumător și conducător de altă dată al vieții economice românești din cuprinsul Transilvaniei și Banatului.

O bună parte din materialul documentar (în special corespondența lui Partenie Cosma) se află în posesiunea diferitelor persoane și instituțiuni din Vechiul Regat, Ardeal și Banat.

Pentru a putea strânge cât mai în grabă acest material prețios, sunt rugate toate persoanele și instituțiile cari ar poseda astfel de material, să binevoiască a-l trimite recomandat — cu titlu de împrumut — pe adresa: Ilie Olteanu, Sibiu, Banca Albina.

Toate documentele, ce vor fi împrumutate în scopul amintit, vor fi păstrate în cea mai bună stare și vor fi restituite — cu mulțumită — proprietarilor îndată după terminarea lucrării de biografie.

Pentru păstrarea și restituirea lor în bună stare garantează institutul „Albina” din Sibiu.

Deasemenea sunt rugate toate persoanele, cari — trăind în legături de prietenie, de afaceri, sau chiar și numai cunoscând anumite momente mai de seamă din viața lui Partenie Cosma — să binevoiască a face (pe aceeași adresă) comunicările lor bazate pe fapte, documente sau mărturii vrednice de încredere.

Sibiu, 7 Mai 1936.

Constantin Popp
director executiv i. p.

Conferința de primăvară a Asociației clerului „Andrei Șaguna” despărțământul Oituz și adunarea protopopească s'au ținut în zilele de 30 și 31 Martie 1936 în Târgu-Săcuș.

În ziua primă, în biserică evocatoare de dureri ale trecutului, s'a oficiat chemarea Duhului sfânt. Părintele protopop Ioan Răfiroiu, după deschiderea adunării, a citit raportul general, în care constată cu satisfacție că activitatea preoților tractului, în anul 1935, a fost încoronată cu roade mai îmbelșugate față de trecut, pe toate terenele.

În cadrele asociației s'a făcut raportul asupra activității culturale. Părintele I. Aldeșiu desvoltă darea de seamă asupra

cărții: „Tânărul, ție-ți zic școală-te”, de D. Făgărășanu, vol. II — referat în legătură cu educarea tineretului. Pavcerniței a urmat meditația părintelui Eremie Ticușan, cu mărturisirea preoților și mirenilor asistenți.

În ziua a doua s'a săvârșit liturgia înaintea sfântă, la sfârșitul căreia a predicat părintele Aurel Radu, apoi s'au împărțit toți cei de față.

După discuții, de ordin pastoral, preoțimea cu noui puteri s'a reîntors la ai săi, ca să răspândească mai departe împărăția lui Dumnezeu pe pământ. — Pr. I. Aldeșiu

Realizări. — Unul dintre preoții din Arhiepiscopia Bucureștilor scria înainte cu câțiva ani, — cu raport la bunele realizări izvorâte din aplicarea legii pentru unificarea bisericii naționale, — următoarele:

«Ceea ce s'a făcut în șase ani (din 1925 până în 1931), în biserică din Vechiul regat, nu s'a făcut în 30 de ani sub vechea legiuire bisericească».

Mai de curând un alt slujitor al bisericii, de astădată al Arhiepiscopiei Iașilor, scrie în foaia oficială („Mitropolia Moldovei”, April, 1936), de sub patronajul I. P. Sf. Mitropolit Nicodem, în felul următor:

Prețioase sânt adunările eparhiale anuale, când toți membrii săi, clerici și mireni, în frunte cu înaltul ierarh, se întrunesc pentru a rezuma realizările și a se angaja pentru viitor cu noi eforturi înzecite în puteri, să împlinescă ce-a fost cu lipsă și să lărgească orizontul de activitate efectivă în Biserică pe care ei o reprezintă. Clerul înfrățit cu poporul la munca de consolidare a Bisericii noastre, eată care e rațiunea acestor adunări parohiale și eparhiale. Aceste adunări eparhiale, atunci sânt pe linia de chemare a lor, când dau tărie de fapte tuturor idealurilor și dorurilor de bine, pe care le nutresc credincioșii față de Biserică, și pe cari ei — membrii adunărilor — îi reprezintă.

Se arată apoi una din faptele citoricești ale dlui primar Racovitză, un vrednic membru al Adunării eparhiale și părinte al municipiului Iași.

Astfel se consolidează ideea că nu numai preoții, ci și mirenii, de toate categoriile și din toate regiunile țării, sânt chemați să-și desfășoare munca binecuvântată în cadrele largite bisericești și, pe temeiul unei culturi creștine, să ridice tot mai mult conștiința ortodoxiei la toți dreptmăritorii credincioși ai bisericii noastre.

Dela Librăria Arhidecezană din Sibiu se poate procura:

Tămăle de prima calitate

1 Kg. Lei 80—

1/2 „ „ 42—

1/4 „ „ 24—

1/8 „ „ 12—

Smirnă de prima calitate

1 Kg. Lei 150—

1/2 „ „ 80—

1/4 „ „ 42—

1/8 „ „ 22—

INFORMAȚIUNI

În vederea acordării creditelor. Din București se anunță, că la începutul acestei săptămâni, dl ministru Dr. C. Angelescu a avut cu dl primministru G. Tăbărescu o întrevedere, în care s'a pus la punct chestiunea salariilor clerului în sensul acordării creditelor necesare.

† **Maria Popovici.** Miercuri 6 Mai, sa făcut la Sibiu înmormântarea venerabilei matroane Maria Popovici, soția marelui român și adânc cugetătorului bărbat politic, bănețeanul Aurel C. Popovici, decedat în anul 1917 în Elveția. În capela din cimitirul central, slujba prohodului s'a săvârșit de preoții: Trandafir Scorobet, Mihail Neagu și I. Boiu, fiind de față P. S. S. Arhierul Vasile și alți fruntași din localitate și din depărtări. Veșnică să-i fie amintirea!

Mulțumită. Aducem dnei Elena Pop din București viile noastre mulțumiri pentru donația făcută sfintei noastre biserici din Lepindea, protopopiatul Târnava, dăruind de ziua Învierii Domnului un candelabru de bronz cu 12 luminări și alte obiecte pentru altar, a căror valoare în total reprezintă suma de 10.000 lei. Bunul Dumnezeu să răsplătească bunei creștine înșutit din visteriile Sale cerești. — În numele parohiei ortodoxe române Lepindea:

Pr. A. Marcoviciu.

Invitare. Membrii Asociației Pensinarilor civili din județul și orașul Sibiu sânt invitați să participe la Adunarea generală anuală, ce se va ține în 19 Mai 1936, ora 16, în sala mare dela prefectura județului Sibiu, strada Șaguna Nr. 10.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 10 Mai 1936, va predica părintele protopop I. Dăncilă.

Primăria municipiului Sibiu aduce la cunoștință, că vaccinările și revaccinările copiilor, pentru anul 1936, se țin în zilele de: 11 până 16 Mai, ora 3—6 p. m. în sala mare a primăriei. Toți părinții, ai căror copii s'au născut în intervalul dela 1 Martie 1935 și până la 29 Februar 1936, precum și aceia ai căror copii au rămas nevaccin sau revaccinați din anii trecuți, se vor prezenta cu ei, sub urmărirea legale, pentru a fi vaccinați sau revaccinați.

Poșta redacțiunii

Pr. A. M. în L. Articol potrivit pentru o foaie pedagogică.

Licitație

(9) 1—

Școala normală „Andrei Șaguna” Sibiu având nevoie de paturi de fier, bănci sistematice și lemne de foc, publică licitație pentru livrarea:

1. 100 paturi de fier pentru internat;
2. 80 bănci sistematice, de școală;
3. 200 stânjini lemne de foc, esență fag, clădite în curtea școliei.

Caietul de sarcini se poate vedea în cancelaria școliei între orele 8—12 și 15—17.

Ofertele reglementare vor fi înaintate până la 15 Mai 1936 la Direcțiunea școliei.

Citiți, sprijiniți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

„FRUMOASA”, întreprindere industrială de lemne s. a. din PETREȘTI

CONVOCARE

Domnii acționari ai s. a. „Frumoasa”, întreprindere industrială de lemne, din Petrești, prin aceasta se convoacă la a XII-a adunare generală ordinară care va avea loc la sediul societății în Petrești în ziua de 30 Mai 1936, la ora 3 p. m. cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Raportul Consiliului de Administrație și al Comitetului de Cenzori.
3. Bilanțul pe anul 1935. (10) 1—1
4. Darea absolutului.
5. Alegerea Consiliului de Administrație.
6. Alegerea Comitetului de Cenzori.
7. Eventuale propuneri.

Domnii acționari, cari vor să participe la adunarea generală, sânt invitați a depune acțiunile la casieria societății din Petrești, cel puțin cu trei zile înainte de adunare. Petrești, la 25 April 1936.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

Redactor responsabil: Pr. Dr. D. Stănescu

Activa

Cassa în numerar	104.110—
Fabrica de cherestea și instalațiuni	884.485—
Imobile	100.000—
Lemn rotund	3.050.853—
Marfă fasonată	4.672.539—
Articole tehnice	52.924—
Debitori	4.140.532—
Perdere: din anul 1934	189.265—
„ „ „ 1935	220.682—
	409.947—
	13.415.390—

Cheltueli

Cheltueli generale	862.991—
Pierdere din anul 1934	189.265—
	1.052.256—

Petrești, la 31 Decembrie 1935.

Verificat și găsit conform cu registrele.

Comitetul de supraveghiere:

Sergiu Medean m. p., președinte.

Ioan Muntean m. p.

Iuliu Gazdik m. p.

Contul Bilanț la 31 Decembrie 1935

Activa	Pasiva
Capital social	900.000—
Fond de rezervă statutar	119.125—
Fond de rezervă pt. creanțe dubioase	216.330—
Cont Transitoriu	74.502—
Creditori	12.105.433—
	13.415.390—

Contul Profit și Pierdere

Cheltueli	Venite
Beneficiu brut la marfă	642.309—
Perdere: din anul 1934	189.265—
„ „ „ 1935	220.682—
	409.947—
	1.052.256—

Pentru contabilitate: Toma Preiss m. p.